

Andrej Kiska
prezident Slovenskej republiky

Bratislava 25. januára 2018

Vážené členky a členovia Slovenského ochranárskeho snemu,

ďakujem za váš list, v ktorom sa vrcholných predstaviteľov nášho štátu, vrátane mňa ako prezidenta, pýtate, ako sme prispeli k tomu, aby sa začali naplňovať záväzky vyplývajúce pre Slovenskú republiku z Parížskej klimateckej dohody, aké opatrenia sme urobili v prospech lepšej klímy na Slovensku.

Pre mňa osobne bolo veľkou poctou, že som tento bez preháňania historický míľnik mohol za Slovenskú republiku v apríli 2016 v New Yorku podpísať v prítomnosti zástupcov 175 krajín sveta. Dosiachnutie takejto medzinárodnej zmluvy si vyžiadalo obrovské úsilie, nebývalé diplomatické nasadenie i zvýšenú citlivosť predstaviteľov štátov voči nutnosti prechodu globálnej spoločnosti k nízkouhlíkovému rozvoju.

Aj keď, ako poznamenávate v jednej z príloh k vášmu listu, súčasné záväzky jednotlivých štátov nie sú postačujúce a neplnia sa takým tempom, ako by bolo žiaduce – predsa dnes existuje spoločne dohodnutý právny i vecný základ, ktorý je na rozdiel od Kjótskeho protokolu právne záväzný tak pre rozvinuté, ako aj pre rozvojové krajiny. Vo svojom vystúpení počas plenárneho zasadnutia za prítomnosti vtedajšieho generálneho tajomníka OSN Pan Ki-muna som konštatoval, že podpisom dohody potvrdzujeme naše odhodlanie spoločne konať. Zároveň som pripomenul, že aj keď implementácia dohody nebude jednoduchá, keďže podmienky a kapacity jednotlivých krajín sa líšia, nesmieme strácať čas. „Zníženie emisií CO₂ nemá alternatívu, nie je to vec voľby – vieme, že naša produkcia i spotreba musí byť viac udržateľná, viac energeticky efektívna. Pozrime sa bližšie na enormné možnosti technológií a inovácií.“ Napokon som vyslovil presvedčenie, že svoje záväzky budeme môcť splniť len vtedy, ak budeme spolupracovať aj naprieč podnikateľským sektorom a občianskou spoločnosťou: „Široká a otvorená diskusia s verejnosťou je veľmi dôležitá.“

Predtým i potom som na rôznych fórach, vo formálnych vystúpenia i neformálnych rozhovoroch (či už doma na Slovenku alebo napríklad na jednom zo samitov prezidentov V4) zdôrazňoval, že na úlohy a opatrenia smerujúce k zlepšeniu klímy sa nemusíme pozerat' ako na reštriktívne smernice, ale skôr ako na príležitosť zavádzať inovácie a zlepšovať životný štandard obyvateľov (elektromobily, verejná doprava, parky). Poukázal som tiež na to, že pre štáty V4 to predstavuje možnosť hľadať spoločné riešenia, napríklad v prihraničných oblastiach, získavať viac prostriedkov z fondov EÚ na spoločné projekty. Aj pri takomto zameraní, konštatoval som, by to malo ísť „ruka v ruke so spoluprácou výskumných a vzdelávacích inštitúcií, miestnych samospráv, súkromného sektora či mimovládnych organizácií v rámci V4“.

Slovensko medzičasom Parížsku dohodu ratifikovalo a Európska únia ju ratifikovala ako celok pod vedením slovenského predsedníctva.

Vo vašom liste, pripravenom expertným tímom pôsobiacim v rámci Slovenského ochranárskeho snemu, však upozorňujete na viaceré znepokojujúce javy, ktoré, ako píšete, „nedávajú dôvod na optimizmus“. Dokladáte to viacerými faktografickými zisteniami – či už ide o niektoré alarmujúce zdravotnícke a ekonomické údaje; o zaostávanie Slovenska v rámci EÚ pri podpore elektromobility a ďalších foriem udržateľnej nízkouhlíkovej dopravy, pri zavádzaní nízkoemisných zón či pri využívaní slnečnej energie; o úbytok lesov, brehových porastov, mokradí i voľne rastúcej zelene; o nárast rozlohy betónových a asfaltových plôch; o situáciu pri ťažbe uhlia na hornej Nitre; o chýbajúcu informačnú a osvetovú kampaň v prospech zlepšenia klímy alebo o aktualizáciu príslušných strategických dokumentov, o potrebu ich previazanosti a koordinovanosti.

Vychádzajúc z tých skutočností, kladiete najvyšším ústavným činiteľom konkrétne otázky, aké kroky na zlepšenie podnikli: aké legislatívne zmeny iniciovali a presadili; aké organizačné opatrenia uskutočnili; koľko prostriedkov vynaložili na tento účel; ako pokročil výskum a informovanosť na tému vplyvov zmeny klímy a znečistenia na náš zdravotný stav a úmrtnosť; ako sa táto problematika zohľadňuje pri hodnotení sociálnej situácie a kvality života; aké postihy vyvodili voči tým, ktorí porušujú zákon o ovzduší a iné relevantné normy a regulatívy; čo v okruhu svojej pôsobnosti urobili pre to, aby sa negatívny dosah zmeny klímy na našu krajinu zmiernil; koľko subjektov pozitívne pôsobiacich v tejto sfére prakticky podporili alebo aspoň morálne ocenili?

Určite poznáte kompetencie prezidenta republiky a viete, aké sú možnosti tohto úradu pri presadzovaní vyššie naznačených krokov, ktoré sa týkajú predovšetkým exekutívnych a legislatívnych zložiek pri spravovaní nášho štátu. Svoj postup v tejto oblasti podľa potreby koordinujem s príslušnými štátnymi orgánmi, predovšetkým s ministerstvom životného prostredia.

No napriek týmto reálne existujúcim obmedzeniam ma vami opísané skutočnosti budú inšpirovať k tomu, aby som ich vo svojej komunikácii konfrontoval s názormi, zisteniami a argumentmi predstaviteľov štátnych inštitúcií a požadoval vysvetlenie i nápravu všade tam, kde existuje zaostávanie Slovenska v tejto oblasti. Umožnia mi tiež príležitostne diskutovať s lídrami politických strán, s predstaviteľmi samospráv, s podnikateľmi, s osobnosťami z vedy a výskumu, s ľuďmi zo startupov, ako aj so zástupcami z oblasti školstva o ich vlastných krokoch k zlepšeniu, ako aj o ich predstavách a víziách lepšieho Slovenska aj v tomto ohľade. Takisto na medzinárodnej úrovni ma budú nabádať k tomu, aby som nielen porovnával vývoj u nás s inými krajinami, ale aj hľadal príležitosti pre možnú spoluprácu.

Dovoľte tiež pripomenúť, že ako prezident sa usilujem podporovať iniciatívy a projekty, ktoré, niekedy aj nepriamo, prispievajú k lepšiemu fungovaniu štátu a tým aj k celkovej priaznivejšej kvalite života – ako napríklad ocenenia Biela vrana pre ľudí, ktorí našli odvahu poukázať na to, kde štát či spoločnosť zlyhávajú alebo ocenenie Via Bona pre firmy, ktoré do svojho podnikania vnášajú zodpovednosť, férovosť i filantropiu a niektoré z nich prispievajú tiež k ekologickému zmýšľaniu verejnosti.

Napokon aj pri nedávnom udeľovaní štátnych vyznamenaní pri príležitosti 25. výročia Slovenskej republiky som vyzdvihol konanie osobností spojených s ochranou nášho životného prostredia či kultúrneho dedičstva.

Ešte raz ďakujem za váš list a prajem vám veľa energie pri podpore lepšej klímy nielen v ovzduší, ale aj v iných oblastiach, v kvalite života na Slovensku. Verím, že si zachováte schopnosť viesť dialóg so všetkými, ktorým na tom záleží alebo by malo záležať i so širšou verejnosťou.

S pozdravom

Vážené

členky a členovia

Slovenského ochranárskeho snemu

B r a t i s l a v a